

Nr 170.

Av herr **Senander m. fl.**, om sådan ändring i lagen om folkpensionering att invalidpensionärerna beträffande behovsprövningen jämsställas med ålderspensionärerna.

I motion II: 486 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till förra årets riksdag om ny folkpensionslag påyrkade den kommunistiska riksdagsgruppen bland annat, att behovs- eller inkomstprövningen för invaliderna skulle bortfalla och invaliderna jämsställas med ålderspensionärerna. Riksdagen avslog emellertid detta yrkande.

Till motivering för nämnda yrkande anfördes bland annat, att det var ett viktigt samhällsintresse, att invalidernas villighet att utnyttja eventuellt kvarvarande arbetsförmåga icke motverkades. Många av invaliderna vore partiellt arbetsföra. Att tillvarataga deras arbetskraft måste vara ett lika viktigt samhällsintresse som att utnyttja den kvarstående arbetsförmågan hos ålderspensionärerna. Reduceringen av invalidpensionerna med hänsyn till invalidernas egna inkomster måste motverka de partiellt arbetsföra invalidernas benägenhet att skaffa sig egna inkomster genom arbete i mån av förmåga.

Dessa argument ha icke i något avseende vederlagts eller kunnat vederläggas. Tvärtom framfördes de i förutnämnda proposition som skäl för slopandet av behovsprövningen för ålderspensionärerna. På senare tid har arbetskraftsbristen avsevärt förvärrats. Det har gått så långt, att frågan om import av utländsk arbetskraft på allvar dryftats. Detta sker samtidigt som det förekommer stora massor av partiellt arbetsföra människor, vilkas arbetskraft i större eller mindre grad är outnyttjad. Anledningarna härtill äro flera. Men det råder intet tvivel därom, att inkomstprövningen för invalidpensionärerna tillhör en av de faktorer som verka hämmande i fråga om utnyttjandet av de partiellt arbetsföras arbetskraft.

Till dessa rent praktiska synpunkter bör emellertid också tilläggas, att det måste betecknas som en social orättvisa, att invaliderna ställas i undantagsställning. Alldeles särskilt är detta fallet, då ju som bekant den officiella motiveringen för undantagsställningen är, att man icke kan lita till läkarintygen om invaliditet. Denna uppseendeväckande motivering innebär dels en beskyllning mot läkarna för lättvindighet i fråga om utfärdande av läkarintyg om invaliditet och dels mot invalidpensionärerna för simulation. Var och en som något litet känner till de verkliga förhållandena vet, att

det tvärtom är förbundet med vissa svårigheter att erhålla läkarintyg som berättigar till folkpension för invaliditet. Naturligtvis förekommer det missbruk. Men detta sker endast undantagsvis, och det måste betecknas som i hög grad orimligt, att undantagen tillåtas bli avgörande för en sociallagstiftnings innehåll.

I detta sammanhang skulle vi också vilja framföra ett par andra synpunkter. Invaliditet är en så katastrofal olycka i en människas liv, att samhället borde göra allt för att lätta tillvaron för dem som drabbats av olyckan. Det bör också framhållas, att med invaliditet följa dryga extra utgifter, som motivera en generösare behandling av invaliderna än den som kommer till uttryck i reduceringen av en invalids pension, därest denne skaffar sig en extra inkomst genom eget arbete. Sålunda äro de invalider, som lida av lungtuberkulos, i behov av särskilt närande föda, extra varma kläder och hälsobostäder. Även för andra invalider förekomma extra utgifter som orsakas av invaliditeten. Att under sådana förhållanden reducera deras pensioner, när de lyckats skaffa sig en egen inkomst till förstärkning av de otillräckliga pensionerna, är enligt vår mening icke försvarbart ur några synpunkter.

Med hänvisning till vad ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta vidtaga sådan ändring i den av föregående års riksdag beslutade nya folkpensionslagen, att invalidpensionärerna jämställas med ålderspensionärerna och följaktligen befrias från inkomstprövning.

Stockholm den 22 januari 1947.

Knut Senander.

Gunnar Adolfsson.

Gösta Kempe.

Axel Nordström.

Erik Jansson.

O. F. Persson.
